

erőt alkalmazzák. A teherszállítás még egyelőre gőzerővel fog történni.”

Erre a magas nyilatkozatra, az igazgató egész tervet terjesztett a császár elé, melyben erősen hangsúlyozta, hogy azokat a vasutakat, melyek Berlint a többi nagy városokkal összekötik, feltétlenül villamos erőre kell átalakítani. A tőkepénzesek már össze is állottak, hogy ennek a nagyszerű eszmének megvalósítására szükséges pénzt előteremtsek. Egy 30 kilométer hosszú katonai vonalon fog történni az első átalakítás. Az igazgató reméli, hogy a berlini villamos társaság műhelyéből kikerült villamos kocsikkal, óránként 200—250 kilométer sebességet fog elérni. A császár egészen el volt ragadtatva a villamos társaság igazgatójának nyilatkozatától s azért végezetül így szólt az igazgatóhoz: *Minden erőmből támogatni fogom ennek a nagyszerű eszmének megvalósítását.*

Mindenki tudja — aki a német császárt közelebbről ismeri — hogy minő súlylyal bír az ő szava. Németország fogja először skartba tenni a gőzmozdonyokat, még pedig a közel jövőben s utánozni fogják ezt a többi művelt államokban is, ahol a vasuti koncessziók nem fognak akadályt gördíteni a vasuti reform munkája elé. Ime, mily hamar kezd jóslatunk a villamos vasut felvirágzását illetőleg teljese-
désbe menni.

P.

Ifjusági egyletek.

Uj századba léptünk. Ezt hangoztassuk szüntelen földmiveléssel foglalkozó falusi ifjainknak, kik mindig csak a régiségen rágódnak és annál vesztegelnek, a mi volt, esőkönyösséggel ragaszkodnak az apáiktól öröklött rossz szokásaikhoz mondván: így volt ez mindig. De, hogy jó és helyes-e az, a mihez annyira ragaszkodnak, azzal ők

nem kellett a falát kibontani, még sem lopott senki. Jutott mindenkinek. A vándor beállított, evett, ivott s tovább ment.

— Hát aztán megcsipték azokat a semmiháziakat?

Dehogy csipték, kérem. Nem olyan világ van erre. Sajnálja mindenki a szegény legényeket, hogy hiába fáradtak, talán meg is izzadtak a nagy munkában és még le sem tudták mivel hűteni felhevült kedélyüket.

Baj biz ez, fiam, öreg hiba. Régen nem így volt. Nem volt ugyan oly lépten-nyomon kiabált szabadság, egyenlőség és testvériség mint ma; de volt becsület, igazság és némi szeretet. Az igaz, hogy volt dolga azért a mogyorófa vesszőnek is.

Hanem, fiam, úgy látom, jól ismered ezt a vidéket, nem tudnád megmondani, élnek-e még Magyarfalván azok a derék magyar családok?

Régen elpusztultak, uram! Csak azok a hosszú kőoszlopos házak mutatják, hogy valamikor éltek. De ki erre, ki arra ment, tönkrementek. Alig maradt közölök hírmondónak. A ki még itt lakik is, csak küzd az árral s maholnap oda jut, hová a többi. Pusztulunk, veszünk mi — uram — nemes

épen nem törődnek, elég az nekik, hogy ez így volt, így látták ezt gyermek koruktól fogva. Csak midőn már, mint apák, meg kell izlelniök a divó rossz szokás sokszor igen keserű gyümölcseit, jajdulnak fel és mondogatják, hogy bizony mégsem jó, hogy fiaink és leányaink követik a mi rossz szokásainkat, melyek csak testi és lelki kárt okoznak nekik. Cs. V. dr. bizonyára megfontolás tárgyává tette a szülők eme panaszát, azért tartja lelkipásztorkodási működésében elengedhetetlen kötelességének küzdeni a test-lelket romboló szokás, a sorbanjárás ellen, ezért szólal meg oly lelkesen a Heti Szemle folyó évi 2. számában, ezért hívja fel buzdítólag a fiatal káplán urakat, hogy alakítsanak ifjusági egyleteket faluhelyeken és mentsek meg ily formán a falu ifjuságát az egyháznak és hazának egyaránt, ezért hivatkozik Bécs lakosainak hitbuzgóságára, a hol igen sok egylet van, melyekben a vallás és erkölcsiiség ápoltatik. De hála a jó Istennek, saját édes hazánkban is találunk épen nekünk szóló példát. Német-Bolyban, az ottani buzgó, lelki gyermekei jólétét szíven hordó plébános kezdeményezésére már régen alakult meg az ifjusági-egylet földmiveléssel foglalkozó ifjakkól. Ez egylet már szépen virágzik, megerősített szabályai vannak, melyek áttanulmányozását nagyon ajánlom Cs. V. dr. buzgó lelkész urnak, hogy szép és üdvös tervét minél hamarabb megvalósíthassa. Öltön testet az eszme, utánozzuk a jót és tett kövesse elhatározásunkat. Legjobb talaj az ifjusági-egylet megalakítására Cs. V. dr. működési helye, csak ne féljen semmitől, ne riadjon vissza az előgördülhető akadályoktól, a mint munkába fog, észre fogja venni, hogy azon göröngyök, melyek az utat fedik, nem is oly kemények a minőnek látszanak; számállanak azok, a mint azokat lassan és lassan törli; sok meg nem is fogja bevárni, a míg a törés reá kerül, hanem magától szépen szétomlik, látván, hogy a mellette levő már ugyis meglágyult, porrá vált és simává tette az utat, hát miért dacoljon ő tovább, mert csak ő bánhatja meg, ha az egyenes sima uton már csak őt lökik ide és oda. Kalapot emelünk Cs. V. dr. ur előtt, hogy vallásos

birtokosaink helyét azok foglalják el, kik reánk nézne idegenek.

Ily beszélgetés alatt ólomsúlylyal nehezedett rám az egykor oly kedves légkör, s esendes rezignációval néztem kirándulásom első faluját. Fiuk! nem tudom elbeszélni, mily hatást tett reám e község képe. De szomorut, nagyon szomorut. A régi nemesi kuriákra alig lehet ráismerni, esendes, sápadt nép rója végig az utcát, szűkszávuak, mint a kiknek nehéz bánat nyomja a szívéét. Hol egykor oly hangos kacaj, vidám nóta járta, ott most esend van, mint egy temetőben. Szóba álltam velök, kérdezősködtem, de panasz után csak panasz hangzott. Akkor költözött némi élet az öregek arczára, mikor a régi jó időkről beszéltem. Ilyenkor felvillant szemök, ifju tüzzel beszéltek, aztán, mintha egy sötét vonal húzódna át lelkükön, visszaestek a lemondás esendes állapotába.

Hát a szomszéd falu grófi családjával mi lett? — kérdeztem végre.

Megverte a keze, uram! Nem értette meg az idők jelét, nem akarta elhinni, hogy nem úgy van már, mint volt régen. Ő úgy élt, mint régen. A kapu mindig nyitva, a vendég kedves volt. Ha eltávozott, külföldön

lelke oly mélyen átérzi hivatása kötelmeit és szíve egész melegével, az igazi szeretet szent érzelmeivel csüng a falusi ifjuság kebelén, melyet a tervbe vett módon óhajt az erkölcsi elsüllyedéstől megmenteni, tisztán és szeplőtelenül megőrizni.

A még el nem romlott fiatalabb fiukkal akarja Cs. V. dr. ur az ifjusági egyletet megalakítani. Ez nagyon helyes és célra vezető lehet néhány községben ezen általános ismert elv szerint „principiis obsta”, de korántsem mindenütt. A hány ház anyiféle szokás.

Ez áll a falukra is. A hány falu, anyiféle szokás.

Kevés falu van olyan szerencsés viszonyok között, mint Cs. V. dr. urnak faluja, ott t. i. a fiuk is megszentelhetik az ünnep és vasárnapot, járhatnak a templomba, hallgathatják a keresztény tanításokat, de nem úgy van ez sok községben. Igen sok községben a fiatalabbak, az ístoros névvel bírók, nyári időben ünnep és vasárnap csak a napot látják felkelni és lenyugodni a faluban, már tikkasztó hőségét kint a szabadban kell nekik elviselniök; itten Isten szabad ege szolgáltatja nekik a templomot és ők maguk készítik az oltárt az egek Urának, ha vallásos érzelmökből kifolyólag az Urat dicsérni akarják, midőn falujokból a harangszó a hiveket Isten házába hívogatja. Ez is dicséretes, ha gyermeki hittel ily formán akarnak az Urnak szolgálni és a vasár és ünnepnapot megszentelni. És hi tudja, nem veszi-e az Isten ezt még kedvesebben, mint akárhánynak az Ur hajlékában elmondott imádságát, ki nem szíve alázatosságában fohászkodik Ő hozzá.

Ilyen helyeken tehát a fiatalabbakkal egyletet alakítani nem lehet a tagok hiánya vagy csekély száma miatt. Az én szerény véleményem szerint az ifjusági-egyletek faluhelyen a nagyobbakkal lesznek inkább megalakíthatók, mert 1-ször ezek vannak leginkább kitéve az erkölcsi elsüllyedésnek, nem lévén nekik nemesebb szórakozásuk, testestül-lelkestül ragaszkodnak a divó szokáshoz a sorbanjárásban, ezen megszóktott, a szülők által türt sorbanjárásban töltik az Istennek szentelt napok délutánjait, a

szórta a pénzt. Magyar volt, hitt az embereknek, s ezek megcsalták. Sokan meggazdagodtak mellette, ő tönkrejutott. Mindenét elvesztette, végre hitét is, mint hittagadó halt meg, elhagyatva mindenkiöl. Kastélya még áll, mint egy felkiáltó jele a régi időnek. Kiköltözött gazdájával belőle az élet s mintha Isten büntető ostora lebegne felette, nem kell senkinek. Három gazdája volt már azóta, mind tönkre ment benne, itt hagyták s most az idő vette birtokába.

És valóban a falu végén levő dombtetőn áll még a kastély, körötte pusztaság. A gazdasági épületek, hol egykor gulyások, pásztorok vidám dala hangzott, romokban hevernek. Égnék meredő falai az idő hatalmát, a pusztulás képét viselik magukon.

Fiuk, mikor ezeket végig hallgattam és néztem, eleget láttam s visszafordultam. Ne zavarjuk a halottak álmait, ne bántuk a mult emlékeit, mert mind kettő fájó érzéseket kelt.

Hány ily Pista bácsi térne vissza eselődöttan gyermekségének rég nem látott vidékéről.

Károlyi.

hol aztán sem erkölcsi érzékek nem finomul, és sem társadalmi illemtel nem sajátitanak; hanem sokszor még botrányt is keltenek az arra járók előtt, sőt sokszor meg anyagi kárral is végződik a sorbanjárás, amint ezt az összetört székek és egyéb házi butorok eléggé bizonyítják, hát még önmaguk testében és lelkében mennyi kárt okoznak a sorbanjárás alkalmával? Ezért bizony nagyon üdvös volna ezen rossz szokást valami módon megszüntetni, illetőleg egy újabb jobb szokással felcserélni.

2-szor azért is ajánlom én az idősebbekkel az ifjusági-egyletet megalakítani, mert ez elv is áll, hogy a nagyobbaktól tanulnak a kisebbek, a jót, ugymint a rosszat. Ha a nagyobbak az egylet megalakításával abban hagyják átkozott szokásukat, a sorbanjárást, a kisebbek sem fogják sokáig követni. De még talán könnyebben is fog sikerülni az idősebb fiukkal az egyletet megalakítani, mert ezek már komolyabbak és vannak közöttük értelmes és jóérzésű vallásosan neveltek, oly családok gyermekei, kik már régen elítélték a sorbanjárást, és meg nem engedik gyermekeiknek, hogy a rossz szokásnak hódoljanak, sorbanjárjanak. Már most ezek mitevők legyenek, hol szórakozzanak, hol töltsék a hosszú nyári szent napok délutánjait? Hol máshol, mint a koresmában. De itt sem ülhetnek tétlenül, meg a koresmáros sem látja őket szívesen, ha fiatal vérük felpeszűl és csak hancuznak, konyhájára pedig semmit sem hoznak. Kell tehát egy néhány liter testet őrő, szellemet elbutító szeszt, vagy bor sört elfogyasztaniok és így esnek aztán a jobbérzésűek is egy másik bünbe. Seszt, bort és sört csak pénzért ad a koresmáros, de honnan vegyen a fiatalság pénzt, zsebéből nem vehet, mert az üres, egy sem a maga gazdája. Csak a szülőnek kell az árát megadni, sokszor az a szülő is fizet a koresmárosnak, ki egész éven át egy deci pálinkát sem fogyasztott el a koresmában.

Ha az ifjusági-egyletet az idősebb ifjakkal alakítjuk meg, nagy terhektől szabadítjuk fel a szülőket, ifjainkat pedig nemes szórakozáshoz szoktatjuk, elkészítjük őket a komolyabb életre, megtanítjuk egy kis társadalmi illemtelre, fejlesztjük bennök az erkölcsi érzéket, visszatartjuk az erkölcsi elcsúszástól, de még sok helyen előfogjuk mozdítani a magyarosodást is. Maguk a szülők, az apák lesznek vállalatunknak legerősebb támaszai és az értelmes, jobbérzésű vallásosan nevelt ifjak. Csak kitartás. Az apák szívesen fognak áldozni, ha az egylet az idősebb fiukkal alakul meg, mert jól tudják ők, hogy az e célra adott pénzüket olyan tőkét fog képviselni, melynek kamatját ők maguk mindennap huzzák. Ki ne alapítana tehát oly tőkét, mely mindennap kamatozik?

Tapasztalásból beszélek, hogy sem az idősebb ifjak, sem az apák nem fognak akadályokat az egylet megalakítása elé gördíteni, hanem tehetsége szerint mindegyik annak létrehozatalán közre fog működni.

Amint a sorbanjárásnak leghatalmasabb pártfogói az anyák: úgy legelkeseredettebb ellenségei lesznek az ifjusági egyleteknek, de miként lesznek ezek vállalatunknak megnyerhetőek és a fiatalabb ifjak miként tarthatók vissza a sorbanjárástól vagyis inkább a leányokra, kik leginkább hódolnak ez átkozott szokásnak, mi módon lehet hatni, hogy a sorbanjárást abban hagyják? Ez fogja még csak a vita tárgyát

képezni. Csak nem kell csüggedni, ezt is megoldjuk Isten segédelmével.

Amint az éj sötétségét a nap sugarai eloszlatják, és a 19-ik századot a XX-ik követte, úgy kell, hogy a rossz szokást egy újabb kövesse, csak türelem és előrelátás, a helyzet komoly megfigyelése, minden kínálkozó alkalom böles felhasználása és mindenekelőtt az ifjúsággal szemben szeretettel párosult szigorúság követeltetik a fiatal, hivatásuk magaslatán álló lelkészek részéről és a tervbe vett ifjusági egyleteknek meg kell alakulniok, sikertelenség nem érheti.

Én biztosítom, önt, hogy mint az egyház és hazára egyaránt áldást hozó eme mozgalom lelkes előharcosát szegyen nem érheti, fáradozásainak csak jó eredményei lehetnek, nemes munkálkodása meg fogja teremni a kilátásba helyezett gyümölcsöt.

Ugyanis sok apa belátja má, hogy e mult századbeli rossz szokás ellen kell már valamit tenni, mert nagyon keserű gyümölcsöt terem. Tudják jól a szülők, hogy e rossz szokás ama fő forrás, melyből a többi testi-lelki kárt okozó bajok származnak. Csak előre tehát buzgó elvtársam lankadatlán kitartással a megkezdett uton, terve kivételében én, de meg mások is készséggel leszünk tanácsadói és támogatói.

Mérki dolgok.

A róm. kath. templom kerítésének ügyében hozott alispáni határozat:

*

Másolat. Szatmárvármegye alispánjától. 33942/1900 sz. Domahidy Elemér főszolgabíró urnak. — Beterjesztett iratok vissza küldése mellett értesitem, hogy 4873/900 sz. azon határozatát, melylyel a mérki róm. kath. hitközség előljáróságát a róm. kath. templom körül épített drót-kerítésnek 3 nap alatti eltávolítására azzal szólítja fel, hogy a kerítésnek ezen határidőn belül való el nem távolítása esetén az hivatalból a községi előljáróság által a róm. kath. hitközség költségére fog eltávolíttatni, továbbá 6161/900 sz. azon határozatát, melylyel Tukacs Albert ev. ref. lelkész és társai mérki lakosokat azon kérelmükkel, hogy a mérki ev. ref. templomnak már a 4752/900 sz. rendelet értelmében eltávolított drót-kerítése visszaállíttassék elutasítja; Hrabovszki István róm. kath. plébános, illetve Veres András és társai közbevetett fellebbezése folytán felülvizsgálván, mindkét határozatot feloldom s a mérki róm. kath. templom kerítésének jelenlegi helyén épségben hagyása mellett felhívom czímet, miszerint Mérk községbe a hely színére kiszállva a községi és egyes hitközségek előljáróságának közbejötté mellett tartandó tárgyalással a két templom közötti távolságot, valamint a róm. kath. templom tulsó oldalán elvonuló utca szélességét, továbbá úgy az ev. ref. mint a r. kath. templom mellett felállítva volt, illetve fennálló kerítés által elfoglalt terület szélességét pontosan állapítsa meg, hallgassa ki az illető érdekelteket arra nézve, hogy az így elhelyezett kerítés a közforgalomra nézve hátrányos-e és mily mértékben? továbbá tegye vizsgálat tárgyává, hogy a kerítések felállítása mily hatósági vagy képviselőtestületi gyűlési intézkedés alapján történt, — továbbá állapítsa meg a vizsgálat során, hogy Hrabovszky István r. kath. plébános azon panasza, hogy az ev. ref. templom mellett készített kerítés a körjegyzői jelentés tétele után fenn állott-é? s az így letárgyalt

ügyben hozzon újabb határozatot; — feloldandó volt a két határozat, s a két ügy együttes elbírálása volt elrendelendő, mert a mindkét templom közvetlenül egymás mellett állván, mind a két templomunk védelméről gondoskodni csak úgy lehet, ha a helyi viszonyok teljesen megállapítottak, s ez által lehetővé tétetik annak elbírálása, ha vajjon az elkerítések által nem történik-e az utcáknak oly mérvű elfoglalása, mely a közlekedést lehetetlenné vagy legalább is nehézzé teszi, együtt volt a két ügy elbírálható azért is, mert a helyzetből kifolyólag az együttes elbírálás által lesz lehetséges kikerülni, hogy az ügy elintézésénél egyik felekezet se látszassék a másik rovására valamely előnyben részesíttetni, de másrészt elrendelendő volt annak megvizsgálása is, hogy a r. kath. templom kerítése mily hatósági vagy képviselőtestületi intézkedés alapján emeltetett, ne hogy az esetleg szerzett jogok sérelmet szenvedjenek, meg volt vizsgálendő Hrabovszky István róm. kath. plébános azon panassza, hogy az ev. ref. templomnak kerítésére vonatkozólag a körjegyző 2070/900 sz. jelentése nem való adatokat tartalmazó, mert az oly súlyos fegyelmi vétséget képez, mely megtorlatlanul nem maradhat, fenn maradván viszont nevezett körjegyzőnek megtorlási joga, ha a jelentésben foglaltak a valóságnak megfelelnek; — feloldandó volt mindkét határozat azon indokból is mert bár a kerítések felállítása mindenesetre az utcákból tért foglal el, azonban a templomok nem tekinthetők magán épületeknek, s azoknak védelméről a lehetőség határain belül a hatóságnak gondoskodni lehet, sőt kötelessége is. — Végül megjegyzem, hogy a templomok kerítésére vonatkozó iratokat Főispán ur Ó méltóságához beterjesztvén, azokat később fogom kiküldeni. Nagy Károly 1900. Deczember hó 11-én Nagy, alispán s. k. P. H.

Jelen másolat hitelül.

Nagy Károly 1900. Deczember hó 14-én.

Domahidy,
főszolgabíró.

*

Ezen igen hosszadalmas és többféle, egymással semmi összeköttetésben sem levő, ügyes összebonyolító alispáni határozatra egyelőre csak az az észrevételünk, hogy mi róm. katolikusok nem vagyunk barátjai és nem szeretjük a vegyes házasságot, mert rendesen a katolikus fél kárával szokott végződni; azért tartunk tőle, hogy a jelen esetben is így lesz, midőn az alispán a róm. kath. templom ügyét összeházasította az ev. reformátusok imaházának ügyével. Nagy itt a különbség, mint ezt más alkalommal kifogjuk fejteni. Már pedig régi igazság: „Bene docet, qui bene distinguit.” Ami pedig az eltávolítottak mondott drót kerítést illeti, újra ismételjük, hogy nincs eltávolítva, sőt oly erősen állanak oszlopai a földben, hogy az alispán a főszolgabíróval együtt sem lennének képesek csak egyet is kihuzni, pedig ugyan erősek és hatalmasak egyenkint is.

Hrabovai Hrabovszky István,
plébános.

Előfizetési felhívás.

Lapunk a jelen számmal X. évfolyamába lépett. Nem tagadhatja senki, hogy becsülettel megállotta helyét, s jelentékeny hivatást teljesített e vidék ügy ethikai, mint

szellemi és kulturális életének irányításában. A kereszténytelen törekvéseknek korékkötője lett, nyíltan és bátran sikra szállott, valahányszor olyan elveket igyekeztek felszínre hozni, melyek a társadalomra, a népre károsak. Nem hunyázkodott meg a hatalom előtt, sőt gyakran merészen, ha kellett kiméletlenül tette kritika tárgyává a nemzet megrontására folytatott politikát, nem rettegve az ellenség ezreitől.

Uj programot nem adunk, ismer bennünket nemcsak a város és vidék művelt közönsége, hanem az ország távolabbi részeiben is. Célünk a nagy közönség érdekeit szolgálni, ellensúlyozni az erkölcsi színvonal súlyosztására irányuló törekvéseket. Védelmazzük a szegény nép ügyét körömszakadtáig. Akinek lelkében érzék van azon rendkívüli feladatokkal szemben, melyeknek szolgálatában állunk, az bizonyára meg fogja rendelni a „*Heti Szemlét*.”

Ajánljuk ügyünket a művelt közönség nagyrabecsült támogatásába.

Előfizetési ár egész évre 6 korona,
fél évre 3 korona.

Tanítóknak, iparosoknak és kisebb gazdáknak egész évre 4 korona,
fél évre 2 korona.

Tisztelettel maradtunk Szatmáron, 1901. jan. 2.

A „*Heti Szemle*”
szerkesztősége.

Hirek.

Jótékonyág. Ő méltósága a püspök ur a tibai ujonnan szervezett leányiskolát 60 korona értékű tanszerrel ajándékozta meg.

Gyászmise volt hétfőn délelőtt 9 órakor a székesegyházban boldogemlékü *Hám János* szatmári püspök lelkiüdvéért, ki míg egyrészt szent életével tündökölt az emberiség előtt, másrészt nagy tetteivel s fejedelmi bőkezűségével Szatmár előhaladásának vette meg biztos alapját. Neki köszönheti ez a város, hogy a fejlődésnek ily rövid idő alatt azon fokára jutott, melyen az ország elsőrangú városai állanak. A szent misén, melyet *Szabó Norbert* apát-kanonok végzett, jelen voltak az összes kath. intézetek növendékei tanáraik és tanárnőik vezetése alatt és szépszámu közönség. Kedden délelőtt 9 órakor *Biró László* püspökért volt gyászmise.

Küldöttség Budapesten. A vármegyei törvényhatóság közgyűlése nem rég elhatározta, hogy a megye részére adott államsegély fölémelése, s a 13 százalékos pótdadó engedélyezése végett egy népes küldöttséget küld a miniszterekhez. Ez a küldöttség a főispán vezetése alatt a mult napok egyikén járt fenn Budapesten. Elsőnek *Szell Kálmán* miniszterelnöknél tisztelegtek, ki előtt *Nagy László* alispán adta elő a vármegye kérelmét. A miniszterelnök biztató válasza után *Hegedüs* minisztert keresték fel. *Hegedüs* megígérte, hogy rajta lesz, hogy a megyei utiköltségvetés rendbe jöjjön, azonban kijelentette, hogy a 13%-os pótdadó engedélyezését nem helyezheti kilátásba. A küldöttség *Darányi* minisztert is felkereste volna a matolcsi Szamos-átjáró ügyében, de olyan akadályok jöttek közbe, melyek miatt a deputációzás elmaradt.

A kath. kaszinó elnökségéről dr. *Irinyi*

Tamás, ki ezt a tisztet dicséretreméltó buzgalommal töltötte be és tevékeny közreműködésével az egyesületi élet fellendítésének derék harciosa volt, el nem hárítható okok miatt lemondott. *Irinyi* távozása a kath. kaszinóra valóságos veszteség leendő, mert a klérus tagjai között ma egyetlen egy sincs, aki helyére léphessen, aki annyi lelkesedéssel és nemes ambícióval karolná fel a kaszinó ügyét, mint épen ő.

A Szatmárnémeti kir. törvényszék területén beosztott kir. jegyzői kar és a szatmárnémeti ügyvédi kamaránál bejegyzett ügyvédjelöltek által f. hó 19-én a Vigadóban rendezett tánczestély egyike volt a Szatmáron látott legfényesebbeknek, csak hogy itt a fény nem zárta ki a kedélyt és fesztelenséget, melyeket a legtöbb elit bál nélkülöz. A vidék és városunk intelligenciájának színe-java ott volt a mulatságon, a mi illusztrálja azt, hogy a magyart jellemző régi vonás, a jogászok nagyrabecsülése, még ől a szívekben. A négyest négy kolonban járta az ifjuság. A hölgyek toilletje rendkívül izléses volt s oly nagy számban jelentek meg a tánczosok, minőt régen nem láttunk Szatmáron. A bevétel a 700 koronát megközelíti. A zenét *Bunkó Vincze* bandája szolgáltatta, melynek hangjai mellett a fiatalság a késő reggeli órákig együtt maradt. A következő hölgyek neveit sikerült feljegyezni: *Asszonyok*: *Banner* Antalné, *Biki* Károlyné, *Borus* Józsefné, *Bossin* Józsefné, *Dr. Dezső* Kálmánné, *Félegyházy* Ferenczné, *Galba* Lajosné, *Göde Györgyné*, *Gyene* Károlyné (*Poresalma*), *Dr. Halász* Jenőné (*F.-Gyarmat*), *Hérmán* Istvánné, *Hérmán* Mihályné, *Heinrich* Vietorné, *Jékei* Ilona, *Inánesy* Károlyné, *Kanizsay* Imréné, özv. *Keresztes* Sándorné, özv. *Kishalmy* M. Lajosné, *Dr. Kölesey* Ferenczné, *Küszner* Albertné, *Lázin* Endréné, *Leitner* Endréné, *Litteczy* Endréné, *Markos* Imréné, *Dr. Matolay* Gáborné, *Matyasovszky* Kálmánné, *Nagy* Lajosné, *Rojkó* Alfrédné, *Szeőke* Sándorné, *Schwent* Józsefné, *Tóth* Elekné, *Tóth* Mórné, *Unger* Gézáné, *Unger* Istvánné, *Uray* Gézáné, *Uray* Károlyné, *Dr. Vajay* Károlyné, *Zsákmány* Józsefné. *Leányok*: *Biki* Kornél, *Borus* Jolánke, *Bossin* Gizella, *Dienes* Erzsike, *N. Dobos*, *Böszörményi* Eszter, *Félegyházi* Ilonka, *Gyene* Mariska (*Poresalma*) *Göde* Erzsike, *Harasztó* Ilona, *Hérmán* Margit, *Inánesy* Margit, *Kanizsay* Etelka, *Kishalmy* Irénke, *Korányi* Margit, *Lázin* nővérek, *Lázin* Valéria, *Litteczy* Margitka, *Litteczy* Erzsike, *Leitner* Margit, *Maróthy* Mariska, *Matyasovszky* Sárika, *Mayer* Ilona, *Nagy* Anna, *Nagy* Leona, *Német* Olga, *Paládi* Erzsike, *Poszvék* nővérek, *Szentiványi* Krisztina, *Slavkószky* Viola, *Schwammer* Gizella, *Streicher* Berta, *Tóth* Margit, *Uray* Olga, *Vodiáner* Olga, *Zsákmány* Margit.

A Jézus-társasági atyák vasárnap, Jézus szent nevének ünnepén ebédet adtak a kir. kath. főgymn. tanári karának tiszteletére, melyre a testület összes tagjai hivatalosak voltak. A szíves házigazda nagy előzőkenységgel fogadta vendégeit, s az ebéd folyamán lelkes tószóban köszöntötte a tanárokat. Szavaira *Ratkószky* Pál főgymn. igazgató válaszolt, a házigazdát és a Jézus-társasági atyákat éltetve. Poharat emelt még *P. Mladoniczky* Ferencz jézustársasági atya és *Füsztus* Elek főgymn. tanár két izben.

Uj titkár. A betegsegélyző pénztár *Tankóczy* Gyula lemondása következtében titkárának dr. *Fejes* István ügyvédet választotta meg.

A cs. és kir. 5-ik gyalog ezred jubileuma. A cs. és kir. ötödik gyalogezred, mely-

nek egy százada városunkban állomásozik, tegnap ünnepelte meg fennállásának ötven éves jubileumát. Az ezred története visszanyulik 1762. évbe. Az ezred 139 évvel ezelőtt mint az első székely határőrvidéki gyalogezred létesült Erdélyben. 16 év múlva már dicsőséget szerzett (1778. szept. 2.) *Ne-winnél*, a bajor örökösödési háborúban, ahol a porosz gránátosok egy zászlóalját visszanyomták. A török hadjáratban is dicsőséget aratott az ezred; 4000 emberrel bevették *Oknát*, *Horváth* ezredes vezetése alatt, akit ezért tábornoki rangra emeltek. 1778 szeptember elsején három órai heves harc után 1500 emberrel visszaverték a törökök 6000 főnyi csapatát. Résztvettek a szövetséges hadaknak a francia fölkelés ellen vezetett hadjáratában. Vitézül küzdöttek *Austerlitznél*. 1814 ben ismét kitüntette magát az ezred *La Rothierenél*, erősen támogatták *Württembergi* *Jenő* támadását. A szabadságharcban föloszlott az ezred s ujonnan organizálták. Az ezred tulajdonosa *Lichtenstein* herceg lett, 1859-ben az olasz hadjáratban találjuk az ezredet; vitézül harcoltak *Magentánál*, *Solferinónál*. 1866-iki hadjáratban is részt vettek, *Custocánál* ismét kitüntetés éri az ezredet. *Lichtenstein* halála után 1865-ben *Lajos*, bajor király lett az ezred tulajdonosa. Jelenleg *Pokorny* az ezredtulajdonos. A nevezetes évforduló napján a székesegyházban hálaadó istentisztelet volt. Délben a *Ferencz* *József*-laktanyában diszlakomára gyűlt össze a tisztikar s azon városunk társadalmának színe-java is részt vett. Este a színházban diszeladás volt. A délben tartott banketten az első felköszöntőt *Vukovics* dandárparancsnok mondta királyra, mit a jelenvolt *illustiris* társaság állva hallgatott, *Tschoffen* őrnagy mint házigazda a jelenvolt vendégeket és *Szatmár* város közönségét éltette, *Galba* tszéki elnök a katonaság és a polgárok közötti egyetértésért üritett poharat. A szellemes felköszöntőknek egész sora következett ezután, mi a kedélyes együttlét perceit fűszerezte. A honvédenekar *Nyáry* *József* vezetése alatt szebbnél szebb darabokat játszott, melyeknek műsora a következő: 1. Az 5. ezred indulója. Ujdonság. *Kalenszki*. 2. *Orfeus* az alvilágban. *Nyitány*. *Offenbach*. 3. *Ábránd*-képek keringő. *Hoffmann*. 4. *Lohengrin-ábránd*. *Wagner*. 5. *Bella-polka* *Kovács* *Leo*. 6. *Madár a fán*. — *Hegedü* solo. *Hauser* *Miska*. 7. *Jubileumi nyitány*. Ujdonság. *Nyáry*. 8. *Vicze*-admirális. *Millöcker*. 9. *Faust*. *Fuvola*-solo *Popp*. 10. *Komolyan* és *vigan*. *Egyveleg*. *Asbóth*. 11. *A vadászaton*. *Gyors-polka*. *Strauss*. 12. *Custozza*. *Induló*. *Zistler*.

Hymen. *Vityi* *József* erdődi ügyvéd jegyet váltott *Nagy* *József* halmi ügyvéd leányával, *Ella* kisasszonnyal.

Hymen. *Papoleczy* *László* szinyérváraljai földbirtokos vasárnap esküdött örök hűséget özv. *Papoleczy* *Zsigmond*né, *Lengyel* *Erzsébet* urnőnek. Az esketési szertartást *Frank* *József* főesperes, szinyérváraljai plébános végezte.

A könyörületesség munkája. Az irgalmasrend, mely a szenvedő emberiség szolgálatában oly rendkívüli tevékenységet fejt ki s ritka példáját nyújtja a felebaráti szeretetnek, hazánkban tizenhárom házat létesített már, hogy letörölje a szerencsétlenek könyeit, s visszaadja az életnek, az egészségnek azokat, kik magukra hagyatva, támasz, segédlem nélkül minden bizonynyal elpusztulnának. Áldás az ő működésük az emberiségre. Megérdemlik mindenkinek elismerését és

tiszteletét s a nemeskeblü emberbarátok jóindulatu támogatását. A szatmári házban a mult év folyamán 280 férfi beteget ápoltak. Az ápolási napok száma 4738. A magyarországi 13 három házban ápolás alatt volt összesen 9773 férfi és nőbeteg egyben. A rend nem és valláskülönbség nélkül gyakorolja az irgalmasság cselekedeteit.

Helyettesítés. A *Pemp Antal* kanonokká történt kinevezetésével megüresedett felsőbányai plébánia ideiglenes vezetésével *Juhász János* ottani segédlelkész bizta meg az egyházmegyei főhatóság.

Gyászhir. *Thurner Albert* takarékpénztári könyvelő 14 hónapos fiaskája, Pistuka, tegnapelőtt a szülők mély bánatára vörhenyben elhalt. Tegnap délután temették el.

Meghívó. A szatmári katolikus legényegylet 1901. február hó 3-án, — vasárnap a „Vigadó” összes helyiségeiben az egyleti ház újra-építése javára műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez, melyre a közönséget ez uton is tisztelettel meghívja a rendezőség. A belépés díja: személyjegy 1 kor. 60 fill., családjegy 4 kor., karzatjegy 60 fillér. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk. A mulatság kezdete este fél 8 órakor. Jegyek előre válthatók: *Botos Gyula*, *Hronyecz Antal* és *Inglük József* urak üzletében. „Vissza a műhelybe! Színmű 4 felv. Irtá: *Bodnár Gáspár*. Személyek: *Önbölyi Mátyás*, szijgyártó mester, *Csorba János*. *Olga*, neje, *Kolozsváry Juliska k. a.* *Ilonka* leányuk, *Balázs Erzsike*, k. a. *Csepreghy Dániel*, öreg iparos, *Bottyán Antal*. *Endre*, iparos-tanoncz, később segéd, *Pintye Pál*. *Dálnoki Alfréd*, fizetés nélküli másoló-írnok, *Fülöp Ferencz*. *Hamvas János*, pénzügyi tanácsos, *Pásztor Károly*. Ügyvéd. *Rácz László*. Végrehajtó, *Vakla János*. Segédek, városi hajdu, egy kis fiu. Idő: jelenkor. Akik meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek az egylet elnökségéhez fordulni.

Az orvosi szigorlat új rendje Az orvostudományi szigorlat rendjén gyökeres módosítást fog a jelen tanévben életbeléptetni *Wlassics* közoktatásügyi miniszter. Az erre vonatkozó királyi rendelet a Hivatalos Közlöny közelebbi számában már közzé lesz téve. Az új rendszer szerint az orvos doktorátus három szigorlatból áll. Az I. szigorlat az előkészítő-vizsgálat a kórodai tárgyak megértésére. Ez a vizsga a kórodára lépés előtt a második tanév végén teendő le, különben az orvosnövendék tanulmányaiban fenakad, kórodára nem mehet. A II. szigorlat tisztán elméleti részből áll és a tanfolyam alatt teendő le. A III. az utolsó szigorlat tisztán gyakorlati s csak a tanfolyamok bevégzése és az I. és II. szigorlat után tehető le. Az orvos doktori diploma megszerzése után az illető orvos — az új rend szerint — gyakorló orvos nem lehet, csak egy esztendei kórházi gyakorlat után. E nevezetes újítás az orvosi szigorlatok díját tetemesen le fogja szállítani.

Az elemi iskolák szünete. Már két hét óta tart, a nagymérvű járványos betegség miatt, az iskolák bezárása. Ujabb rendeletre, mivel a járvány nem szűnik, további két heti időre zártak be az elemi iskolák.

A budapesti Jézus-társasági atyák házában több szoba van állandóan berendezve azon világi papok, szerzetesek s világi urak számára, kik sz. gyakorlatot tartani szándékoznak. E sz. gyakorlatok tetszés szerint

három, öt, hat vagy nyolcz napig tartanak. Nincs kizárva annak lehetősége, hogy egyesek tarthassák meg szent gyakorlataikat; de kívánatos, hogy közösen többen végezzék ez ájtatosságot. A közös sz. ájtatosság az egész éven át minden héten hétfőn este veszi kezdetét egy Jézus társasági atya vezetése mellett. A résztvenni szándékozók jelentsék magukat idejekorán alulírott nál. Kelt Budapesten (VIII., Mária-utca 25. sz.), 1901. évi január hó 6. *Czentár János S. J.*

Jutalom jó cselédeknek. A földművelésügyi miniszter *Karácsonyi János* udvari, *Mészáros János* szinfalusi, *Czine Ferencz* domahidi, *Kirila János* esengeri, *Balázs János* avas-ujvárosi, s *Muzsai András* fehérgyarmati, gazdasági cselédek, *Drágos Tivadar* nagysikarlói, *G. Kósa József* olesvai, *Peleskei János* mikolai, *Balogh Antal* nagyati, *Székely György* gérosi, *Bodor Sándor* dobriai gazdasági munkásokat és id. *Sopronyi József* nagykarolyi lakost a főispán felterjesztése folytán külön-külön 100—100 korona jutalomban részesítette s részükre elismerő oklevelet állított ki.

Színi kerületek. A vidéki színészek ügye foglalkoztatja az illetékes köröket. Szükség is van reá, mert ha ilyen Maecenasi pártolásban részesülnek, mint épen most a mieink Szatmáron, bátran elmehetnek koldulni egytől-egyig. Kerületekre akarják felosztani az országot, minden kerületben több város lesz, melyek közösen fognak egy színtársulatot eltartani. Szombaton volt ez ügyben anket Budapesten, hol voltaképen nem határoztak semmit, hanem egy szűkebb bizottságot küldöttek ki a részletek kidolgozása végett. Csak aztán agyon ne üssék az egészet. — Városunkat az anketen *Papp Géza* főjegyző képviselte.

Ipari mozgalmak Szatmár-Németiben. A hazai ipar föllendítése nem hagyja érintetlenül Szatmár-Németi iparosait sem. A tavaly megalakult ipari hitelszövetkezet nem csak üzletrészeit szaporította 60-ról 400-ra; hanem az egyes mesterségek szerint is tömörülésre bírja az iparosokat. *Hegedűs* miniszternek a temesvári cipészekhez intézett, ismeretes leirata kapcsán a cipészek közt mozgalom van egy nyersanyag beszerző s értékesítő (termelő) szövetkezet alakítása iránt, mitől az asztalosok, ácsok, kerékgyártók és épitőiparosok is kedvet kapnak anyagbeszerzőszövetkezet útján könnyíteni sorsukon. Kérésükre az ipari hitelszövetkezet össze is hívta az érdeklődőket a városháza tanácstermébe, hol az egybegyűlt 34 szakbeli iparos az ipari hitelszövetkezet elnökének *Rózsa Károlynak* indítványára kimondotta, hogy 1 koronás havi befizetésekből alakuló 100 koronás üzletrészekből megalakítja a *faiparosok anyagbeszerző szövetkezetet Szatmár-Németiben*.

Szerencsétlen halál. Ismeretes volt szegény Óbisné a városban és a vidéken is sok helyen. Kofaasszony volt, járt faluról falura apróságokat összevasárolni, hogy a városban értékesítvén, életét tengethesse. A mult esütörtökön Batizon járt, s midőn estefelé haza igyekezett, farkasok támadtak reá és a szerencsétlen asszonyt szétmarcangolták.

Válasz a vidéki kereskedő nyílt kérelmére. Nem csak a kérelem nyílt, t. uram; hanem az ajtó is, melyet nyitogatni tetszik. Szives kérése már rég teljesedésbe ment. Tapasztalásból tudja mindenki, hogy gőzvasutunk minden megállóhelyén, így a hídfőnél is, bármily mennyiségű árut föl lehet adni a vonatvezetőnél; persze ha tömegesebb küldeményről van szó, úgy czélszerű

előre gondoskodni akármelyik telefon állomás útján nálunk kocsiról, mert nem mindig tudunk waggont tartani a hídnál. Az is tudva levő, hogy míg a hó a városból ki nem szorított benünket, a *Kossuth-Lajos* utcai kitérőn ugyancsak kezeltünk árut, a mint a hó-akadály megszűnik, ezt újból megteszszük. Tisztelettel Szatmár-Erdődi h. é. vasut üzletkezelősége. *Rózsa*.

Színtársulatunk távozása. A közönség pártolása oly csekély a városunkban működő színtársulat iránt, hogy ez az idényt már febr. 20 án beszüntetni készül. Az anyagi veszteségekért a színigazgató *Nagy-Károlyban* próbált kárpótlást keresni, miért is titkárát odaküldötte öt heti téli szezon engedélyezésének megnyerése végett. A város színügyi bizottsága — mint értesülünk — hajlandó az engedélyt megadni, csak az a bökkenő, hogy téli helyiségről nem igen tud gondoskodni. Ungváron is tett már a társulat kísérletet, de ott ugyanazon bajok fognak fent, melyek Nagy-Károlyban.

Alapítási ünnepély. A delaszáli sz. János ifjusági egylet alapítási ünnepélye Mező Petriben igen jól sikerült. Jézus névünnepeire való tekintetből először. „Ha reggel ébredék e szavakkal kelek: Dicsértessék Jézus Krisztus...” czimű éneket énekelték. Azután volt a megnyitó beszéd. Ezt követte: *Máriát* dicsérje lelkem... kezdetű ének, mely után a tagok ünnepélyes felvétele következett, miután megígérték az ifjak, hogy meg fogják tartani az alapszabályokat s igyekezni fognak az egyletnek méltó tagjai lenni s kitartást fogadtak; egy szép vörös szallagot tűzött mellükre a kör vezetője; a felirattal: „Delaszáli sz. János k. é.” s átadta a szentnek képét. Mint mosolygott az örömtől az ifjak arcza, midőn mellükön ragyogott a szép aranybetűs szallag! A községnek régi buzgó káplánja *Einholz József* plébános igen megható levelének felolvasása növelte a lelkesedést. Mai napig is rajong érte az egész falu, mert az ifjuság neveléseért az ugynevezett sorbajárás megszüntetéseért igen sokat fáradozott. Végül szórakozásul bűvészeti mutatványok voltak. A falu zenekara díjtalanul működött közre. Az egylet folyton erősödik, nagyszámos és főt. *Hehelein Károlytól* 20 koronát kapott. Ujabbban alapító tagokká lettek: *Rimili János*, *Vonház István*, *Rimili Antal*, *Merli János*, *Máncz József*, *Vonház Mátyás* 10—10 koronát adván az egyletnek. Hála legyen a jó Istennek, mert meghallgatta az egylet égi pátrónusának delaszáli szent Jánosnak könyörgését s atyai oltalmába vette az egyletet. Bizonyára hatalmas pártfogója az ifjuságnak delaszáli szent János. Földi életében mindent feláldozott az ifjuság neveléséért, lemondott kanonoki állásáról, kiosztá vagyonát a szegényeknek, hogy egyszerű tanító lehessen. Életét, minden erejét a gyermek s ifjak nevelésére szentelte. Most pedig imával segíti elő mindazon törekvések eredményét, melyek az ifjak jobbitására, nemesítésére irányulnak. Hála legyen tehát neki közbenjárásáért. Hála legyen az egylet védőjének főt. *Brázay J.* plébános urnak, ki jóindulatának számos jelét adá s az alapítási ünnepélyen is mindvégig jelen volt bár gyenge egészségi állapota nagy óvatosságot igényel. Hála legyen az alapító, pártoló tagoknak s mindazoknak, kik közre működtek az egylet megalapításán. — Hála a multért s kérelem a jövőért, mert nem czél, hanem kiindulási ponton áll az egylet. De most már nagyobb bizalommal munkálkodhatik, most már könnyebben fog előre haladni. Ha már megalapítása előtt oly kedvező körülmények közé jutott, hogy legyőzte a megalakulás nehézségeit s több alapító és pártoló

tagot nyert a megkezdett uton könnyebb lesz a továbbhaladás. Az édes Jézusnak névnapi ajándéku ajánlotta fel a község [az együletet. Ő bizton kegyesen fogadta ez ajándékot, megáldja s nem fogja engedni, hogy megsemmisüljön, Ő megígérte, hogy ahol ketten v. hárman az Ő nevében össze-jönnek, Ő köztük van. Az Ő nevében jött össze az egylet az Ő sz. névünnepe alakult meg: tehát közte lesz Jézus s a hol Jézus van, ott van erősség, öröm, boldogság. „Midőn Jézus vagyton minden jól indul s nem tetszik semmi sem nehéznék,” mondja a mézes ajku Kempis Tamás. Legyen áldott szent neve, szent akarata.

A pénzintézetek most szüretelnek. Vasárnap keitt tartotta beszámolását, az egyik a Szatmármegyei Takarekpénztár, melynek elég gyenge termése volt, mert csak 6 százalékos juttathatott osztalékra. Annál jobban jövedelmezett a Szatmári Termény és Hitelbanknak, hol az osztalék 12 százalékos.

A közönség figyelmébe. Mintegy két év óta osztrák veretű hamis ezüst egyforintosok kerültek forgalomba a nélkül, hogy eddig a hamisítók kiléte, illetőleg a hamisítványok készítési helye kideríthető lett volna. Az említett hamisítványok meglehetősen sikerülteknek mondhatók a mennyiben géppel szabályosan benyomott szélirattal is bírnak, a mi az előfordult többi hamisítványon nem észleltetett, mert a szélirat vagy egészen hiányzott, vagy pedig legfőkébb egyes idomtalan betűkkel vagy egyéb jelekkel volt beverve. A hamisítványok fő ismertető jele ebben a széliratban foglaltatik, a mennyiben a széliratozóképező „Viribus unitis” jelmondat „unitis” szavában az „s” betű meg van fordítva, esengésük csak valamivel jobb, illetve élénkebb mint a tiszta ónfém, vagy ólomfém esengése, fémanyaguk, mely ónólm, antimon és 2 százalékos ezüst ötvözetből áll, lágy, késsel vagy ollóval vágható, minde mellett azonban merev és hajlíthatlan, végre színök sötét szürke, mely igen közel esik az ólomfém sötét kékes szürke színéhez.

A népszámlálás be van ugyan fejezve városunkban, de a végleges eredmény még nem állapított meg. Hozzávetőlegesen a lakosság, bele nem értve a hadsereget, Szatmáron és a hogyan megközelíti a 26 ezeret.

Farkasok Máramarosban. Máramarosmegye több helyéről érkeznek tudósítások a farkasok garázdálkodásáról, ami a szigorú telnek a következménye. A múlt hó utolsó napján a Mojszinba vezető uton közvetlen Mojszin előtt egy hatalmas farkas ment keresztül az országuton. Alsó-Visón három ordas egy ott lakó német bodnár udvarába tört s alig birták elriasztani. Alsó-és Felső-Visó közt most a kemény fagy egész farkas csapatot gyűjtött az országuton s hangversenyök egész a községekig elhallatszik. Majdánka és Ökörmező közt már szörnyűbb dolog is történt, mint az ordítás. E hó 6-án reggel 7 órakor indult a kocsiposta Majdánkáról Ökörmezőre. Alig, hogy a község elmaradt, már farkasok rohanták meg a lovakat, majd Limpian Tódort marcangolták szét. A postaládát és postaküldeményt érintetlen találták az országuton, csak a lovak és a kocsis estek áldozatul. Ugyanaznap a csendőr járort támadták meg. Az őrzőjárat Toronyáról indult Priszlopra s olyan farkas-raj jött, hogy csak miután a csendőrök nyolozat lelőttek s köztük a nagy himfarkast, szabadulhattak meg a vakmerő ordasoktól.

Fagyás ellen. A mostani szigorú téli időben egyre-másra panaszkodnak az emberek,

kinek lába, kinek füle, keze fagy el. Időszereinek találjuk a következő, fagyás elleni szert közölni, sokan hasznát vehetik: 1 rész jódtinctura, 1 rész alóé tinctura, ugyancsak 1 rész petróleum palaczkban összekeverendő és rázandó. Az így összevegyített folyadékkal tollszár vagy ecset segítségével kenjük be a befagyott helyeket reggel este. Ez az orvosság még a régi fagyásokat is meggyógyítja.

Fertőző betegségek ellen, melyek leginkább az egészségtelen víz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szíves olvasóink figyelmét a „Kristály” Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás hirdetésére.

Örök naptár. A legeredetibb és legérdekesebb naptárak egyike az immár 3-ik kiadásban megjelenő Bacsó-féle „Örök naptár”, melyet Bacsó Ferencz fővárosi állami tisztviselő szerkesztett. Magában foglalja ez a mult, jelen és jövő bármely évében előfordulható összes naptárakat, számszerint 61 teljes közzönséges naptárt, melyek az évek folyamán váltokozva érvényesek. Aki tehát egyszer megveszi, minden esztendőre ellátja magát naptárral, miáltal sok pénzt takarít meg, sőt az elmúlt évek naptárainak is mindig birókában lesz, ami igen érdekes dolog. Így pl. a többi közt megtalálhatja benne mindenkinek a maga születési évének naptárát, s láthatja belőle, hogy a hét melyik napján pillantotta meg a világot, hogyan estek abban az évben az ünnepek, husvét, pünkösd stb. stb. Rendszeres gyűjteményben közli továbbá az „Örök naptár” hosszú évszázadok időjárás tapasztalatait és babonáit, melyekből komolyan vagy tréfásan mindig előre megmondhatjuk milyen idő lesz? Igen becses a világtörténelmi nevezetességeket tárgyaló fejezete is, mely gazdag anyagot szolgáltat mindenkinek minden körben az okos, szellemes és lebilincselő társalgásra. Külső kiállítása pedig új, díszes, színpompás, hogy a legelőkelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat s gy alkalmi ajándéknak is különösen ajánlható. Bolti ára 2 korona, de lapunk olvasói lapunk kiadóhivatalában 1 korona 30 fillér kedvezményes árban rendelhetik meg, mely összeg az előfizetési díjjal egy utalványon is beküldhető. Ajánlott és bérmentes megküldés czéljából még 35 fillér portó is mellékelendő.

A közönség köréből. *)

Ne tovább.

Máramaros-ugocsa ev. ref. egyházmegyebeli nevetlenfalui körlelkészi állásomból lett elmozdítottam magyarázataul, a gyanúsítások és rágalmak ellenében saját védekezésül, mindenek felett pedig az elítéltésem aktusa által minősíthetlen módon megsértett igazság érdekében szükségesnek látom e helyen kijelenteni, hogy azon ítélet meghozásában a máramaros-ugocsa ev. ref. egyházmegyei bíróságot, nem különben ugyanazon ítélet helybenhagyásában a tisztántuli ref. egyházkerületi bíróságot a legleplezetlenebb részrehajlás, undorító indok vezette, amint-hogy egész eljárását is magáról megfelekezett vétkes könnyelműség, jobban mondva Krisztus-csufoló, fumigáló gonoszság jellemzi.

Mert ugyan van-e olyan elemi, sőt leg-
elemibb logika is, mely javadalom nélkül történt elmozdítottam tényében fizetési kö-
telezettség alól való szabadulási műveletet
ne lásson akkor, mikor azon fizetés egyébként
részemre a máramaros-ugocsa esperes-

*) E rovat alatt közlöttékért nem felelős a szerkesztő.

ség által — mint elmaradt tőkesegélyemnek a kifizetése — egyrészt okvetlenül teljesítendő lett volna, másrészt pedig a konvent világos rendelkezése értelmében — egyszer elmaradva — ugyanazon tőkesegélyből, mint hivatali utódom illetékéből már többé teljesíthető nem volt? (Pedig így lettem elhallgattatva annak idején elmaradt segélyemre vonatkozó követelésemmel). Hiszen itt a javadalom nélkül való elmozdítottamon kívül más megoldás nem volt.

Van-e olyan elemi, sőt legelemibb logika, mely az ellenem emelt vádakban fentjelzett egyetlen megoldásnak mondva csinált eszközeit ne lássa, vagy legalább is azt ne gyanítsa. És csakugyan úgy van. Szívesen látnám, ha e vádak enémü volta világi biróság előtt bizonyulhatna. Az ő egyházi biróságuk előtt azonban a tapasztaltak után — nem fogok bizonyítani.

Egész esetemnek a magyarázata tehát annyi, hogy mert tisztességes menetelem esetén elmaradt segélyemet követelhettem volna, javadalom nélkül kellett mennem, e végre pedig egyszerűen s kereken hivatalomból menesztetnem.

Hát ez bizony nem egyházas, nem idvességes, de még csak nem is tisztességes dolog a ref. egyházi érdekek koriphousaitól. De nem lett az ennek a következménye sem. Ugy körülbelül 39 koronám az ítélet meghozatala s egyházkerületileg is helybenhagyása után 1899. évi kongruamból 1900. jan. 6-án (amint az akkori esperes nálam levő levele bizonyítja) visszatartva csodálatosképpen megint eluszott. A nem régebén, jelenlegi esperestől vett leszámolási jegyzék u. i. olyan furesa dolgokat regél a többek közt, hogy az a 39 korona a gyámpénztárba (mert oda lett visszatartva) be nem szolgáltatódott. Sőt ennél még furcsábbat is zengedez e dicső leszámolási jegyzék: azt állítja, hogy az a 39 korona nemesak vissza nem tartott, de vissza sem tartathatott, mert a kongrua nem 1900 jan. 6-án, hanem ápril. 26-án érkezett le. Nos hát az ilyen eljárás, miután az igen tisztelt leszámolási bizottsági urak egyike a bizonyító okmányt, az esperes sajátkezü levelét látta, az ilyen eljárás mondom — egyszerűen szédelgés. Eddigi eljárásainak méltó befejezője, a vétkes könnyelműségek netovábbja.

Hogy aztán mire számítanak efféle eljárásaikkal, nem tudom. Azt azonban tudom, hogy ezáltal az egyházat pellengérezik, az idevezítő Krisztust pedig — az Ő nevében ilyeneket téve — minden jó érzésű ember előtt meggyalázzák. Sajnosnak igazán sajnós. De éppen azért azt a 70, meg 39 koronát, meg mult évi első negyedévi kongruamat és még más követelésemet is efféle antikrisztusi ítélkezések áldozatakép oda nem hagyhatom, aminthogy nem is hagyom.

Koroknay István,
volt ev. ref. lelkész.

Vonatok indulása Szatmárról.

Szatmárhegy—Erdőd felé.

Vegyes vonat

A hidfőtől	ind. reggel	402
Szatmárhegy-piaczra	érk.	508
Károlyi-Erdődre	„	545

Vásári vonat (csak pénteken)

A hidfőtől	ind. reggel	532
Szatmárhegy-piaczra	érk.	644

Vegyes vonat

Népkertből	ind. délelőtt	1115
Atila-utcáról	„	1120
Deáktérről	„	1125

Kossuth Lajos-utczáról	" "	1130
Hidfőtől	" "	1132
Szatmárhegy-piaczra	érk. délután	1238
Erdődvára	" "	104

Vegyes vonat

Népkertből	ind. délután	415
Atilla-utczáról	" "	420
Deáktérről	" "	425
Kossuth Lajos-utczáról	" "	430
Hidfőtől	" "	432
Szatmárhegy-piaczra	érk. "	538
Károlyi-Erdődről	" estve	620

Vonatok érkezése Szatmárra.

Szatmárhegy — Erdőd felől.

Vegyes vonat

Károlyi-Erdődről	ind. reggel	606
Szatmárhegy-piaczról	" "	647
Hidfőhöz	érk. "	748
Kossuth Lajos-utczára	" "	750
Deák-térre	" "	755
Atilla-utczára	" "	800
Népkertbe	" "	804

Vásári vonat (csak pénteken)

Szatmárhegy-piaczról	ind. délelőtt	1047
Hidfőhöz	érk. "	1148
Kossuth Lajos u czára	" "	1150
Deák-térre	" "	1155
Atilla utczára	" "	1200
Népkertbe	" délután	1204

Vegyes vonat

Erdődvárról	ind. délután	147
Szatmárhegy-piaczról	" "	217
Hidfőhöz	érk. "	318
Kossuth Lajos utczára	" "	320
Deáktérre	" "	325
Atilla-utczára	" "	330
Népkertbe	" "	334

Vegyes vonat

Károlyi Erdődről	ind. estve	706
Szatmárhegy-piaczról	" "	747
Hidfőhöz	érk. "	858
Kossuth Lajos utczára	" "	900
Deák-térre	" "	905
Atilla-utczára	" "	910
Népkertbe	" "	914

Termény árak.

Termény métermázsanként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	6	80	6	70
Kétszeres	5	90	5	80
Rozs	6	—	6	—
Arpa	5	30	5	30
Zab	4	80	4	80
Tengeri	4	70	4	80
Kása	9	20	9	20
Fehér paszuly	6	—	6	—
Tarka	4	80	4	70
Szilva	18	—	22	—
" füstölt	—	—	—	—
Repeze	11	10	—	—
Krumpli zsákja	1	30	1	40
Szalonna	—	—	—	—

Ki **typhus** és minden más betegségtől óvni akarja magát, melyek a rossz és élvezhetetlen vizek miatt keletkeznek, igyék

oxigén-vizet

— a meg váltó gyógy-szertárból, —

Orvosi tekintélyek által **czukor-, sziv-, tüdő-, gyomor- és vesebajok** ellen ajánlva.

Kapható **Rohrlich** Samuel gyógyszer-tárában s minden fűszerüzletben és vendéglőkben.

Nincs többé köhögés

Köhögés, vérköpés, szamar-és hők-hurut, bélunyáság, gyomorkatarus, nyálkásodás, influenza, rekedtség stb. ellen ajánlom kitünő

növény-cukorkáimat,

mely **egy néhány** doboz elfogyasztása után a fenti betegségek ellen **biztos sikerre** vezet.

Egy doboz ára használati utasítással együtt 40 fillér.

Kapható nálam, mint készítőnél, továbbá Szücs József, Molnár M., Horváth Béla, Roóz Mihály és Mertz István urak fűszerkereskedésében.

Tisztelettel:

Tamásy József

készítő.

Szatmár, Bercsényi-utca 20

Immár 3-ik változatlan kiadásban jelent meg a **Bacsó-féle**

Örök Naptár,

a legszebb, legérdekesebb és legpraktikusabb naptár

mindenki számára.

Szerkesztette:

BACSÓ FERENCZ.

fővárosi állami tisztviselő.

Tartalmazza a **XVIII., XIX. és XX.** század **minden évének naptárát**, összesen **61 teljes tökéletes, közönséges naptárt**, melyek **1701-től a 2000-ik évig** váltakozva érvényesek. Aki tehát egyszer megveszi, az egész életében

minden esztendőre

ellátja magát naptárral, miáltal sok pénzt takarít meg, s egyuttal a lefolyt évek naptárait is mindig kezében bírja, ami igen érdekes dolog. Külső kiállítása pedig oly diszes, hogy a legelőkelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat s ezért

alkalmi ajándéknak

s különösen ajánlható. Bolti ára **2 kor.**, de lapunk olvasói lapunk kiadóhivatalában **1 kor. 30 fill.** kedvezményes árban rendelhetik meg, mely összeg az előfizetési díjjal egy utalványon is beküldhető. **Ajánlott és bérmentes** megküldés czéljából még **35 fill.** portó melléklendő.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybeli megrendelések hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.

1 ko. I. Marha hus	52	1 ko. debreczeni páros	80
" " Sortés	48	" " Lengyel kolbász	76
" " Borju	56	" " Sonka kolbász	80
" " Bárány	—	" " krakói	80
" " Juh	—	" " Krinolin	80
" " Friss háj olvasztani	56	" " Parizer	80
" " " szalona	56	" " Máj sajt	80
" " " bőr nélkü	56	" " Disznófej sajt	80
" " Friss kolbász bors.	100	" " pár Virsli tormás	4
" " fok. czitr.	60	" " pár frankfurti	8
" " Friss zsír	68	" " 100 drb. Salvaládé	4

Kolbász áruk.

1 ko. Szalámi	180
" " füst. magyar kolb.	80

Füstölt áruk.

1 ko. Sonka páczolt	1
---------------------	---

1 ko. Sonka csont nélkü	1	10
" " " kifőve	2	—
" " Császár hus bőrrel	80	—
" " Karaj bőr nélkü	80	—
" " Lapoczka és oldal	64	—
" " 1 ko. Páczolt nyelv	1	—
" " 1 drb. Sertés nyelv	20	—
" " 1 ko. Topertő	64	—
Szalonák.		
100 ko. Fehér szalona	60	—
1 ko. Paprikás stráf	72	—
" " Kolozavári szelet	80	—
" " Füstölt szalona	64	—

Tisztelettel

Bölönyi László.

Csinos kivitelü

báli, üdvözlő kártyákat, lakodalmi és eljegyzési meghívókat, mérlegeket, mindennemű rovatos munkákat, üzleti körleveleket, falragaszokat, a legjutányosabb ár mellett készít a

„PÁZMÁNY-SAJTÓ”

könyvnyomda.

Ugyanitt nagy raktár: egyházi, iskolai, katonai, jegyzői nyomtatványokból.

Hirdetéseket

legolcsóbban vesz fel

a

„HETI SZEMLE”,

Szatmármegye legelterjedtebb s egyedüli politikai hetilapja.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüsszel, Bologna, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1901-ik téli és tavaszi idényre

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli havelokokat, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapucni-mok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és díszes kivitelben. Szövetek méter számra is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Alpaca és cinacél evő eszközök.

Petróleom olaj és villany lámpák villamos izó testek minden nagyságban 70 fillér.

GYÓRY KÁROLY

ÜVEG PORCELLÁN LÁMPA ES HÁZTARTÁS BERENDEZÉRI ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS.

50 kor. **menyaszonyi kelengyék** áll 100 drbbal 27 drb. üveg 72 porcellán edény és 1 drb. **fa táleza** vannak 200, 300, 400, 500, kor. kelengyék melyek az evő és ivó készleteken kívül igen sok használati és dísz tárgyakat tartalmaznak **égők** 15, 25, 35, 45, 27 gyertya fényre ezen égők bármely petróleom lámpába alkalmazhatók, — **alkalmi ajándék tárgyak nagy választékban.**

kész szolgálattal

Gyóry Károly.

Zománczott lagirozott és nikkal edények képeretkezés minden kivitelben.

Csillár petróleom 44 fillér

M. K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE

KRISTÁLY

SZT. LUKÁCS PÜRDŐI
HEGYFORRÁS
TÖRTÉNETI
ELICAREGONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDEGLÖKBE
ES MINDEN VASVIT
ÉTKEZŐ KOCSIBAN

„Több száz kiváló orvos által ajánlva,
„A legizletesebb és legolcsóbb ásványviz.”
Kapható minden jobb „fűszerkereskedés-
ben és vendéglőben.”